Col·lectiu pel Museu Arxiu d'Arenys de Munt

ARENNIOS

Número 3 - juny 2014 - 2a Època

Àlbum de Xocolates Juncosa de Josep Maria Juncosa i Pañella

CONTINGUTS

El sis d'octubre de 1934 a Arenys de Munt	per	A. Barrera
Can Croanyes o Cal Moro	per	F. Forn
Història en imatges	del	Grup Fotogràfic
Records del primer Arennios	per	J. Lloret
L'Aula Cultural: algunes curiositats i una proposta	per	J. Ll. Rodríguez

EL SIS D'OCTUBRE DE 1934 A ARENYS DE MUNT

OBJECTIU DE LA COMUNICACIÓ

Emmarcar el cas concret d'Arenys de Munt, en el context polític determinat per la proclamació de l'Estat Català, pel President Lluís Companys. Establim com a hipòtesi de treball a confirmar amb l'estudi de les fonts primàries i secundàries, que a Arenys de Munt, com a d'altres indrets de la Catalunya Principat, hi hagué la proclamació de l'Estat Català, per part de militants d'Esquerra Republicana, a molts pobles i ciutats, militants obrers, en aquest cas de la Unió Socialista de Catalunya (USC), que formava part de Aliança Obrera, donaren suport a la proclama del President Ll.Companys, pel que representava d'avanç en les conquestes obreres.

CONSIDERACIONS SOBRE EL CONTEXT POLÍTIC

Podem considerar els esdeveniments del Sis d'Octubre del 1934, com un model, un reflex, del difícil "encaix" de Catalunya dins del marc del regne d'Espanya, o de l'Estat Espanyol, que al llarg del temps s'havia materialitzat en un seguit de topades, entre interessos contraposats, així tenim dades i dates que ens confirmen el que diem: la revolta dels Segadors o guerra de separació (1640), la guerra de Successió (1714), o la darrera maltempsada (1936-'39).

Els fets del 6 d'octubre els podem interpretar, no com un acte d'irreflexió, com alguns analistes els han considerat, sinó com la culminació d'una situació de tensió entre el Govern Central i el govern de la Generalitat, per una qüestió de nivells de sostre de poders. El detonant que fa esclatar la situació és el conflicte de competències sobre la Llei de Contractes de Conreu, votada pel Parlament Català el 12 d'abril del 1934, que no és acceptada pel govern espanyol; de fet, es tracta de minimitzar la capacitat legislativa del Parlament Català, veiem com el rerefons del problema és la qüestió del poder polític i de la sobirania nacional, és a dir es tracta de dirimir, qui és el subjecte de decisió, si el Parlament Català o l'Estat espanyol. La Llei de contractes de Conreu era una llei moderada, que establia una reforma agrària gradual de tipus individual, no col·lectiva, que fomentava el cooperativisme. Els propietaris de l'Institut Català de Sant Isidre, a través del seu representant el senyor Francesc Cambó, presenten un recurs d'inconstitucionalitat, davant del Tribunal de Garanties Constitucionals, adduint que el Parlament Català era incompetent per a legislar en matèria social.

En el fons el que estava en joc era la capacitat del poble català a decidir mitjançant el seu Parlament, en un cas com aquest en el qual les reivindicacions nacionals, s'agermanaven amb les socials. Malgrat el rebuig del tribunal espanyol, la llei és tornada a votar íntegra pel Parlament Català, dos mesos després, el 14 de juny. Aquesta situació de confrontació, resta enverinada pel fet que a Madrid, el 4 d'octubre ha pujat un govern presidit per A. Lerroux, amb tres ministres de dretes, de la Confederación de Derechas Autónomas, (CEDA), que diverses vegades havien manifestat la seva oposició ferma a l'Estatut del 1932.

CRONOLOGIA DELS FETS

Així, quan des del Palau de la Generalitat el President Lluís Companys, el dia sis d'octubre, a un quart i cinc de nou del vespre, proclamà: " L'Estat Català de la República Federal Espanyola", repetia l'acte de sobirania política que féu Francesc Macià, l'abril del 1931, quan proclamà la República Catalana. La proclama del President Ll.Companys era un acte d'afirmació del govern català, que tenia el suport del Parlament Català i de la majoria del poble. El cap de la IV Divisió militar, era el general reusenc Domènec Batet i Mestres, francmaçó com el mateix Ll. Companys i amb el qual havia mantingut negociacions, al final, però, en requerir-lo, com a President de la Generalitat, que es posés a les seves ordres, aquest declarà l'estat de guerra i féu sortir l'exèrcit al carrer.

La tropa canonejà el local del CADCI (Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria) des d'on s'havien fet forts un grup de trenta persones amb disset fusells, fidels a la crida del President Ll.Companys per a defensar el nounat estat Català; cap a quarts d'onze de la nit disparen contra una companyia d'infanteria que amb banda de música, proclamava l'estat de guerra, de resultes dels trets mor un sergent, i cinc soldats i un oficial són ferits. Per l'efecte de les set granades disparades per l'exèrcit, contra el local del CADCI, els patriotes i militants del Partit Català Proletari, Jaume Compte, Manuel Gonzàlez Alba i Amadeu Bardina del Partit Comunista de Catalunya, moren a la matinada del dia sis, la resta fugen pels terrats.

El Conseller de Governació i destacat militant d'Estat Català, Josep Dencàs, junt amb Miquel Badia, foren els responsables de l'organització militar que havia de donar suport, a la nova situació creada per la proclama del President de la Generalitat, la deserció del Comissari General d'Ordre Públic, Coll i Llach, junt a la passivitat del coronel Ricard, cap de la Guàrdia d'Assalt, provocà una notable descoordinació i va impossibilitar que els 3.200 guàrdies d'Assalt, més els 400 mossos d'Esquadra, i els 3.400 militants d'organitzacions polítiques i sindicals, (Estat Català, Palestra, Nosaltres Sols, Aliança Obrera, Esquerra Republicana de Catalunya, Aliança Obrera, Unió de Rabassaires, Partit Nacionalista Català), poguessin fer front amb èxit a les forces de l'exèrcit, la insurrecció està abocada al fracàs. En aquest aspecte cal fer esment de la posició de la CNT, que es mantingué al marge del conflicte, entenent que era una revolta de Palau. L'objectiu del sis d'octubre era implantar i consolidar l'Estat Català, alhora que instaurar un règim social tan avançat com volgués el poble.
Aïllat el Govern al Palau de la Generalitat, contra el qual són disparades vuit canonades, a les sis de la matinada del dia set, el Govern Català es rendeix a les forces de l'exèrcit, i és empresonat als vaixells "Uruguay" i "Ciudad de Càdiz", ancorats al port, amb posterioritat seran jutjats i condemnats a trenta anys de presidi, Els fets del Sis d'Octubre tingueren una notable repercussió a comarques, on en moltes ciutats i pobles, seguint la proclama del President Ll. Companys es declarà l'Estat Català, i es produïren confrontacions de caràcter social, a Girona, Sabadell, Vilafranca del Penedès, Mataró, Palafrugell, Vilanova i la Geltrú, Granollers, Sabadell, Lleida, Badalona i Arenys de Munt.

ELS FETS A ARENYS DE MUNT

La nit del Sis d'Octubre a Arenys de Munt, després de saber-se el contingut de la proclama del President Ll. Companys, s'organitzà una manifestació formada per militants d'Estat Català, d'Esquerra Republicana, de la Unió Socialista de Catalunya i pobletans sense militància, però que donaren suport a la proclama del Govern Català.
La USC es constituí com a secció local el 1932, tenia la seva seu a la Rambla F.Macià núm 70, al poble eren uns 23 militants. La participació femenina en la Joventut Socialista de Catalunya (JSC), a Arenys de Munt era considerable, reflex de l'entrada de la dona en la vida social i política, amb l'adveniment de la República.

El 14 de setembre de 1935, se celebrà el Consell de Guerra d'oficials generals, per tal de sentenciar la causa instruïda, arran dels fets de la nit del sis d'octubre de 1934 a Arenys de Munt. A tres quarts d'onze quedà constituït el tribunal. Presideix el tribunal el general de Brigada d'Infanteria Angel San Pedro, actua com a vocal ponent el coronel Luís Cortés, actua com a jutge eventual, el comandant Manuel Garcia Rebollo, defensa als processats l'advocat Luis Verdegain; el fiscal és el comandant Enrique de Querol Duran, cinc anys més tard, aquest, actuarà com a fiscal en la paròdia de judici, que condemnà a mort el President Lluís Companys .
Segons el sumari, la nit del Sis d'Octubre, que el President proclamà l'Estat Català, s'organitzà una manifestació, formada per elements d'Estat Català, d'Esquerra Republicana, de la Unió Socialista de Catalunya, Esteve Capella, portava la bandera independentista de l'estel solitari, i Joan Lleonart Farran la bandera vermella de l'emancipació de la classe obrera. Els manifestants situaren les dues banderes al balcó de la Casa de la Vila, des d'on el batlle del poble, Josep M Soler (Martí Basí) (ERC) adreçà unes paraules als manifestants, que recollien la proclama del President de la Generalitat.
Els manifestants cridaren morin, contra A.Lerroux, F.Cambó i la CEDA i visques al nounat Estat Català, es cantaren els Segadors i la Internacional.
Després que el batlle proclamés L'Estat Català, aquest ordenà la publicació d'un pregó que llegí l'agutzil, acompanyat de somatenistes armats. En el pregó es deia que tots els que tinguessin armes les havien de lliurar a la Casa de la Vila., a tots els que estiguessin d'acord amb la declaració del President de la Generalitat, se'ls hi donarien armes per a defensar la nova situació
En el sumari s'acusa Josep M Soler, d'haver requisat un òmnibus per traslladar a Mataró els militants obrers i polítics que, obeint la Crida del President de la Generalitat, volien anar a Barcelona a defensar el Govern Català de l'agressió de l'exèrcit.
A un quart de tres del migdia, el tribunal emet el seu veredicte, dels sis acusats d'auxili a la rebel·lió, el batlle JM Soler és condemnat a dos anys de presó, el tinent d'alcalde Ramon Paituví (USC) és condemnat a un any de presó, i a sis mesos i un dia Joan Lleonart (USC), Salvador Roig i Esteve Capella. És absolt Joan Oller Ravelli.
Salvador Punsola Arañó no pot asistir al judici perquè està malalt i serà jutjat més endavant.

LA REPRESSIÓ

La repressió es va abatre damunt dels gairebé 3.200 militants i quadres polítics, molts d'ells d'Esquerra Republicana de Catalunya, que tenien càrrecs als ajuntaments. La intel·lectualitat catalana fou objecte de detencions, foren empresonats el mestre Pompeu Fabra, president del patronat de la Universitat de Barcelona l'arqueòleg Pere Bosch i Gimpera, rector de la Universitat Autònoma, el doctor Josep M, Batista i Roca l'economista i batlle de la ciutat Carles Pi I Sunyer, Estanislau Duran i Reynals, sots president de l'Ateneu Barcelonès, cent cinquanta persones entre professorat i personal administratiu, són destituïdes de la Universitat Uns 1400 parcers són desnonats de les terres que conreaven.

CONCLUSIONS

L'examen dels fets del Sis d'Octubre sembla indicar que per part del Govern Català no hi havia una voluntat política clara de dur a terme una revolta armada, sí per part dels dirigents d'Estat Català, que ho veien com un moviment insurreccional, que podia crear una situació, on fos possible declarar la independència. El Govern de la Generalitat mantingué una situació a la defensiva, a mig camí entre el vol i dol, una situació carregada de dubtes, sense voluntat clara d'acció, de tirar endavant amb fermesa, però tampoc de plegar veles, sembla que es volgués fer una segona edició del 14 d'abril del 1931, enmig de tots aquests dubtes es perdé la iniciativa militar i el factor sorpresa, en unes negociacions amb el general D. Batet, que no podia fer altra cosa que obeir Madrid, que és el que va fer; dos anys i mig més tard fou afusellat a Burgos pels sublevats, per haver-se mantingut fidel al govern de la República. L'ensulsiada de la insurrecció permet de culpar Estat Català, mitjançant la crítica a la gestió del seus líders Josep Dencàs i Miquel Badia, del fracàs, i així disminuir la influència d'aquest sector dins d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Perquè la insurrecció triomfés, calia: una actitud decidida i enèrgica del Govern Català, tal com era la voluntat d'Estat Català, que el general D. Batet, adoptés una actitud de "neutralitat" que hauria permès la consolidació política de l'Estat Català. L'altra possibilitat era fer un acte heroic i de dignitat, com el de la Pasqua irlandesa del 1916, que era força impensable sense la col·laboració de la CNT. Malgrat tot cal recordar que els fets del Sis d'Octubre de 1934 són el primer moviment armat col·lectiu, després del complot de Prats de Molló (1926), que s'esdevé a la Catalunya Principat d'ençà del 1714, en defensa de les seves llibertats.

L'anàlisi dels errors de l'octubre del 1934 per part del Govern Català va permetre que el 19 de juliol del 1936, no es fessin les mateixes equivocacions i així, vèncer l'exèrcit sublevat a Barcelona i comarques. Una vegada més l'estudi de la història havia servit per a no caure en els mateixos errors, i propiciar la victòria, aconseguida amb la col·laboració entusiasta de militants de partits, centrals sindicals, i de les forces de seguretat sota les ordres del Govern Català. El Sis d'Octubre del 1934 és un exemple de com una derrota militar es pot transformar, després de dos anys, en una victòria política a les eleccions del mes de febrer del 1936, amb el triomf del Front d'Esquerres, que obria un llarg procés de transformacions socials i polítiques, que serien estroncades amb la derrota i l'ocupació el gener - febrer de 1939.

---

1 Pacte d'acció revolucionària establert el 1933, com a resposta a la victòria electoral de les dretes a l'Estat. L'impulsà el Bloc Obrer i Camperol (BOC), hi participaren el: PSOE, la Unió Socialista de Catalunya (USC), l'Esquerra Comunista (EC), la UGT i la Unió de Rabassaires (UR)

2 .- La USC, es fundà a Barcelona, el 8 juliol de 1923, per un grup de socialistes catalans, que entenien que l'emancipació dels obrers i la nacional , eren indestriables i formaven part d'una mateixa lluita. Joan Comorera, Estanislau Ruiz i Ponseti i Manuel Serra i Moret, foren els teòrics i organitzadors, d'aquest socialisme d'arrel nacional .. El seu portaveu setmanal era: *Justícia Social.* La USC, participà a les eleccions, amb candidaturas amb ERC.

3 Joan Lleonart, militant de la USC, membre del Consell Popular Antifeixista (25/7/1936-2/12/1936) membre del Consell Municipal (2/1271936-21/10/1937) en representació del PSUC. Pagès d'ofici, pare de tres fills, fou afusellat a l'edat de 30 anys al Camp de la Bota, el 12/6/1940

CAN CROANYES O CAL MORO

Can Croanyes o Cal Moro, a tocar del Torrent d'en Puig

Fins ben entrat el segle XIX, el que avui anomenem Cal Moro, va ser el mas Croanyes. Aquest mas és un dels que podríem anomenar pioners i quasi fundadors de la població de Sant Martí d'Arenys. El mas Croanyes figura en el llevador de censos que, a final del segle XII, feia inventari dels homes propis i de remença depenents del monestir de Sant Pol. Atesa la seva antiguitat i rellevància, el torrent que discorre arran del mas, el que avui anomenem Torret d'en Puig, s'hagués pogut dir perfectament Torrent d'en Croanyes. Ja ben entrada l'Edat Moderna, als segles XVI i XVII, el mas Croanyes tenia la possessió de tots els terrenys, camps, sembrats i erms a la banda de ponent del Torrent d'en Puig.

A la banda de llevant, les terres eren pertinença de Can Sala de Baix. Els Croanyes participaren activament en la vida política local i sovint els trobem com a jurats i consellers del Consell de Sant Martí d'Arenys. A mitjan segle XVIII, l'edifici fou remodelat tal com reflecteix la data de 1734 que llueix la llinda d'una de les finestres encarades a llevant.

Fos com fos, a mitjan segle XIX, la propietat del mas i les seves terres i possessions deixaren de pertànyer als Croanyes per passar a mans de Gaietà Solà i Carol. El capità Gaietà Solà es dedicava als negocis marítims, una activitat amb la qual aconseguí una notable fortuna que li permetè l'adquisició del mas Croanyes a Arenys de Munt i l'edifici del carrer Bonaire 3, d'Arenys de Mar, la seu actual de la Biblioteca Popular Pare Fidel Fita.

El seu fill, Francesc Solà i Casanovas, heretà no només les propietats del pare sinó també els negocis marítims que, amb tota probabilitat havien portat conjuntament en vida del capità. Francesc Solà va ser conegut amb el sobrenom de *El Moro*. Aquest motiu semblava tenir relació amb el tipus de negocis que mantenia amb el nord d'Àfrica i part del continent africà i que, tal com deien les males llengües, feia referència al tràfic d'esclaus cap al Nou Món. Aquest va ser un negoci molt lucratiu sobretot en els anys finals del segle XIX quan el tràfic d'esclaus ja era prohibit i perseguit per les grans potències. Cap a 1883, Francesc Solà va fer remodelar tant l'edifici d'Arenys de Mar com l'antiga masia d'Arenys de Munt. A la teulada de Can Croanyes hi va fer col·locar la campana del vaixell amb el qual havia fet els seus negocis inconfesables i un munt de travesses atlàntiques. Des d'aquells moments, tots dos edificis van ser coneguts com *Cal Moro*.

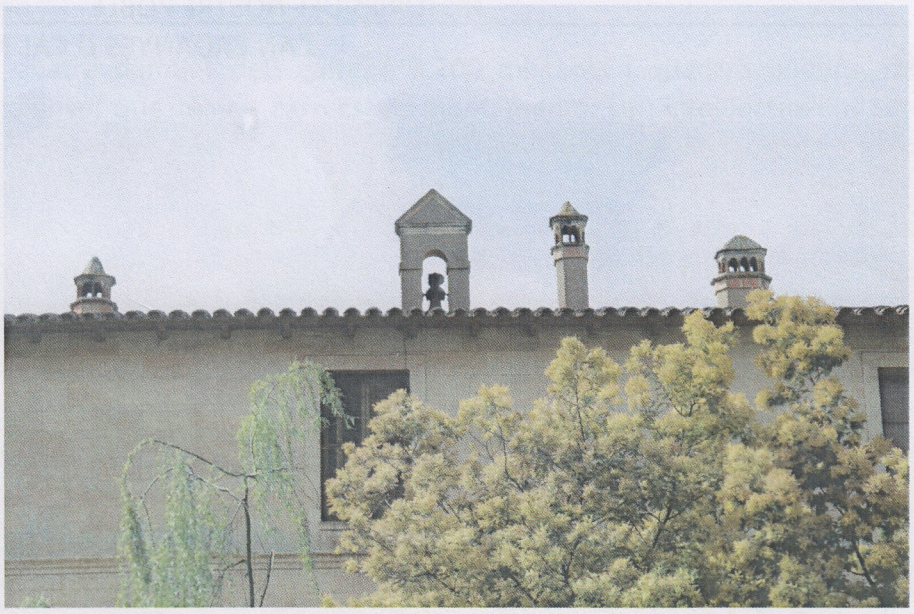

A la teulada s'hi veu la campana del vaixell del capità Gaietà Solà

A la dècada de 1920, els dos *Cal Moro* passaren a ser propietat d'Assumpció Roca i Vinardell que, tot i desconèixer el parentiu, probablement era familiar del nostre Francesc Solà. Amb l'Assumpció compartien la propietat la seva neboda Mercè Garcia Roca i el marit d'aquesta Josep Maria Juncosa i Pañella, una persona directament relacionada amb les xocolates Juncosa, una empresa ben coneguda, molt valorada i amb una gran projecció comercial.

osep Maria Juncosa s'implicà plenament en la visa social i cultural tant d'Arenys de Munt com d'Arenys de Mar. A Arenys de Mar es distingí com a benefactor de l'asil del Patronat Antoni Torrent i participà en nombroses iniciatives culturals, fins al punt que l'ajuntament el nomenà Fill Adoptiu de a vila (O. Sànchez i M. Pou, 2010). A Arenys de Munt el Sr Juncosa donà suport a nombroses iniciatives de l'ajuntament republicà presidit per Josep Maria Soler. L'empresari xocolater va fer una col·laboració important per tal de crear la Biblioteca Pública Municipal; també feu aportacions quantioses per a la construcció de la carretera d'Arenys de Munt a Sobirans. A Arenys de Munt va actuar com un *mecenes* (S. Fontbona, 2014). La seva empremta va ser important, fins al punt que els dos edificis, tant el d'amunt com el d'avall, van ser coneguts com a "Can Juncosa". L'ajuntament franquista també li va reconèixer les seves aportacions. Josep Maria Juncosa va morir l'any 1960.

Can Croanyes o Cal Moro és un casal carregat d'història i, per tant mereixedor del nostre interès històric i arquitectònic. Avui els destí de l'edifici és ben incert; tant de bo caigui en mans de qui el sàpiga endreçar i conservar per al futur.

Fonts:

SÀNCHEZ, ORIOL I POU , MANUEL. *Digitalització 3D de l'edifici de Can Juncosa, actual biblioteca d'Arenys de Mar*. Treball de recerca de l'Institut Els Tres Turons. Arenys de Mar, 2009-2010.

Conversa amb Salvador Fontbona. Març de 2014.

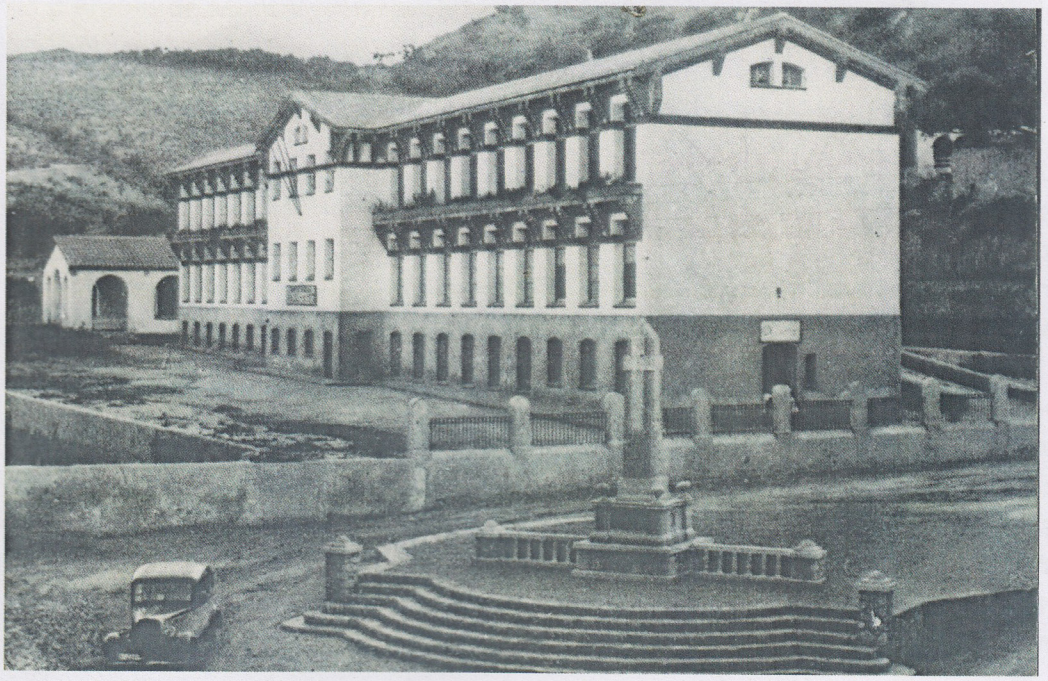

Imatge de l'escola al voltant del 1940

Imatge de la Riera Jalpí a l'època de la Segona República

Imatge del Carrer Vell a l'època de la Segona República

Imatge de la carretera a l'època de la Segona República

RECORDS DEL PRIMER ARENNIOS

Moltes persones d'Arenys de Munt deuen recordar el primer *Arennios*, i segurament n'hi ha que en conserve alguns exemplars, o potser tota la col·lecció, si és que van poder reunir-los tots.

Recordo que vaig entrar en contacte amb l'equip de l'*Arennios* l'any 1990, quan jo tenia vuit anys. El meu oncle, e Vicenç, i jo anàvem sovint a la biblioteca, i allà, a l'actual sala infantil, s'hi reunia l'equip de redacció de la revista format per en Francesc Forn, que la dirigia i la coordinava, i un bon nombre de persones, la majoria d'elle alumnes i exalumnes seus, que s'ocupaven d'escriure els articles, picar-los a màquina, fer la maquetació i tot allò que fes falta. Hi dedicaven moltes estones, amb tot el seu interès i esforç, perquè tot sortís com calia, cosa qu clarament aconseguien, com es pot veure fàcilment donant una ullada a qualsevol número de la revista.

En aquella època, feien servir una màquina d'escriure amb una petita pantalla quadrada, que permetia veure e text i fer-hi rectificacions abans que quedés imprès en paper, i que era com una versió molt senzilla dels actual processadors de text –però, en aquell temps, una eina molt avançada i útil. A banda d'en Francesc, qui més temp es passava davant d'aquella màquina, si la memòria no em falla, eren en Josep Lluís i en Marc, treballador incansables. Però també hi havia moltes més persones sense la col·laboració de les quals la revista no hauria esta possible: en Jordi, les dues Judits, l'Elvira, la Roser, l'Enric... En Joan Casademunt, que aleshores era el presiden del Col·lectiu pel Museu Arxiu, sovint treia el cap per allà. I en Vicenç i jo també vam començar a anar-hi.

A mi em fascinava veure com treballaven amb la màquina d'escriure, i de vegades em deixaven ajudar-lo enganxant alguna foto a les pàgines de la revista en preparació. Perquè la maquetació, llavors, es feia manualment: amb cola, retalls i molta habilitat a l'hora de preparar els textos i les fotos i de combinar-los dins le pàgines.

Al cap d'un temps, l'equip de l'*Arennios* es va traslladar a l'espai de darrere la biblioteca, on anys més tard hi va haver la col·lecció de fauna vertebrada Jordi Puigduví. Més endavant, hi va haver un nou trasllat: cap a una de le sales dels pisos de sobre la biblioteca. I allà hi va haver un canvi remarcable: l'equip de la revista va adquirir un ordinador. Era un Macintosh Classic, que tenia una pantalla en blanc i negre i més petita que la de les actuals *tablets*. Si bé ara es consideraria prehistòric, en aquella època era un aparell molt modern i que superava de lluny la màquina d'escriure que s'havia fet servir fins llavors. Amb programes com el PageMaker –precursor de l'actual InDesign– i la impressora làser que el Col·lectiu també va comprar, s'aconseguia una maquetació molt millorada.

Aleshores poca gent sabia què era un ordinador, i a mi tot allò em produïa una gran fascinació. Quan me'l deixaven fer anar o picar algun article –que després, per decomptat, algú revisaria–, era com si em deixessin jugar a un joc molt entretingut. Les fotos, però, es continuaven inserint manualment, ja que aquell Macintosh encara no era prou potent per treballar amb documents amb imatges. Això arribaria més endavant, amb l'adquisició d'ordinadors més avançats, que van permetre una maquetació cada vegada més acurada, i escàners.

Al llarg dels anys, la tecnologia anava facilitant les feines, però l'equip de redacció cada vegada era més reduït, i la dificultat per continuar fent la revista era cada cop més gran, fins que l'any 1996 en Francesc va anunciar-ne el final. L'*Arennios* ja no continuaria, però deixava al poble d'Arenys de Munt una àmplia quantitat de números amb nombrosos textos sobre la història i la cultura del nostre poble, que mai deixaran de tenir interès per a tothom qui vulgui conèixer-lo amb més detall i profunditat. I, de fet, allò no va ser un adéu sinó un "a reveure" fins a l'actual *Arennios*, aquest que ara tenim a les mans i que esperem que ens acompanyi durant molt de temps.

AULA CULTURAL: ALGUNES CURIOSITATS I UNA PROPOSTA

Aquests dies he tirat d'hemeroteca. He revisat tots els *Arennios* (1a etapa: 36 números). L'objectiu s'imbrica en el desig de reconstruir els inicis de l'***Aula Cultural***. Consegüentment, una colla dels seus articles m'han permès afaiçonar aquest redactat.

A un any de les nostres olimpíades, i després d'una dura contesa electoral (maig 1991), el poble estrenà consistori. A govern, 6 arenyencs (4 del PSC, 1 d'ERC i 1 de Convergència per Catalunya); a l'oposició, 5 arenyencs més (tots d'Unió d'Independents). Un cop assignada l'alcaldia, Josep Maria Valls (PSC), calia encomanar també la resta d'atribucions. Així doncs, la Regidoria de Cultura fou confiada a un llatinista: **Enrique Camón** (PSC).

De seguida, l'amic Camón, va plasmar les línies mestres de la seva política cultural. Publicat per ell mateix, el punt onzè és el germen de l'actual *Aula*. Hi escriu: «Estendre l'abast de les activitats de caire cultural a tots els grups de població, mitjançant cursets, conferències, a programes de culturalització general o de temàtiques específiques, és a dir, contribuint a fer més accessible al ciutadà el seu apropament a la cultura, oberta, rigurosa i diversificada».

Així les coses, vertebrat ja el continent sols faltava el contingut. Dit i fet: **un 20 de febrer de 1992 començà –oficialment– la formació d'adults a Arenys de Munt**. Liderat per un grup organitzador (regidor i gent interessada en la cultura), els objectius van raure en: a/ evitar l'estancament cultural; b/ sensibilitzar qualsevol persona vers aquestes activitats, a pesar de no trepitjar una escola en anys; c/ promocionar, aprofundir i gaudir d'allò més proper.

D'entrada, aquesta **primera edició** (febrer a juny 1992) va oferir dos cursos: *Iniciació a la Música* (responsable: Blanca Soler, 17 inscripcions) i *Introducció a la Història de l'Art* (responsable: Montse Viader, 14 inscripcions). Les classes, d'hora i mitja, s'oferien un cop per setmana a la *Casa de Cultura*: antic edifici de *Les Monges*. Igualment, també se'ns anuncia –bo i pensant en el proper curs (tardor 1992)– d'altres classes en projecte: literatura, cinema, sociologia, política... Ara bé, a l'igual d'ara, la seva obertura depenia d'un mínim de matrícula.

Sigui com vulgui, la **segona edició** (octubre 1992 a juny 1993) va tenir una incorporació estel·lar: *Pintura i Dibuix* (responsable: Pere Planells). Fins i tot, a inicis d'estiu (juliol 1993), van mostrar les seves obres a través de la *I Exposició de Pintura*. Sens dubte, encara avui, aquest grup d'entusiastes continua sent un dels pilars de la nostra formació local.

Quant a la **tercera edició** (octubre 1993 a juny 1994), hem llegit que restà consolidat el curs d'art. Concretament, ja sumaven tres edicions. A fi de celebrar l'efemèride, la programació brillà generosa i s'estructurà en dos blocs: Renaixement (primers mesos) i Barroc (darrers mesos). En aquest sentit, ambdues èpoques van barrejar una visió cosmopolita, i una altra, més localista. A tot això, també s'esmenten les sortides *in situ* del curs anterior: Poblet, Santes Creus, Tarragona i Barcelona.

Per descomptat, la pintura seguia ben viva. Flora Lázaro, alumna abnegada, s'hi refereix quan explica la ressonància de la *II Exposició de Pintura* (juliol 1994). Tot un mèrit, car «molts de nosaltres, que no havíem agafat mai ni una paleta ni un pinzell, ens haguem llançat amb enardiment cap a aquest món meravellós del color i la llum». Altrament, tampoc desaprofita l'ocasió per a valorar l'*Aula* a nivell genèric: «La idea era que fossin uns cursos en els quals es pogués, realment, aprendre amb bons professors, participatius, on tothom se sentís identificat tant en el tema com amb el grup. Això s'ha aconseguit plenament en cada una de les diverses matèries que hem fet fins ara».

En última instància, una petita nota publicita la **quarta edició** (octubre 1994 a juny 1995). Aquesta presentava la completesa dels cursos, alguns mantinguts i d'altres no citats prèviament (fet que manté l'enigma sobre la seva novetat): *Iniciació a la Música*, *Introducció a la Història de l'Art*, *Pintura i Dibuix*, *Alfabetització i Neolectors*, *Català Anglès per a Adults* i *Graduat Escolar (EGB)*.

Comptat i debatut, ara ve la **proposta**. D'aquí no massa (febrer 2017), l'*Aula* farà 25 anys. Motiu prou important per a batejar l'empresa amb el nom del seu fundador: *Aula Cultural Enrique Camón*. A parer meu, comença a ser hora d'homenatjar figura tan il·lustre. Durant dues legislatures (1991-1995 i 1995-1999) va desvetllar a bastament la cultura municipal. De fet, hi ha força iniciatives –de sort diversa– que s'afermaren o bé sorgiren a redós dels seus mandats. A part d'allò susdit, hem d'agrair-li també: la *Mostra Literària* (certamen lletrat), la *Capa de Sant Martí* (distinció honorífica), el *Tehac* (revista cultural), la *Primavera de les Arts* (cicle de teatre, música, dansa i arts plàstiques), entre d'altres.

Tot plegat, fóra de justícia dignificar la seva persona mitjançant un gest senzill. Per dissort, enguany complirà un decenni (maig 2004), s'acomiadà massa prematurament de tothom.

---

4 Lloret, V., «Eleccions 91: una valoració», *Arennios*, juny 1991, núm. 14, p. 10-12.
5 Camón Fernández de Ávila, E., «Eixos bàsics per a una Política d'Acció Cultural», *Arennios*, setembre 1991, núm. 15, p. 3-4.
6 Ramon, M., «Aula Cultural: un projecte educatiu», *Arennios*, març 1992, núm. 17, p. 21.
7 Viader, M., «Història de l'Art a l'Aula Cultural», *Arennios*, setembre 1993, núm. 23, p. 19.
8 Casademunt, J., «De la II Exposició de l'Aula Cultural», *Arennios*, setembre 1994, núm. 27, p. 22.
9 Id., p. 22.
10 Equip de Redacció, «Noticiari: Aula Cultural 1994-1995», *Arennios*, setembre 1994, núm. 27, p. 25.
11 Lloret, V., «Eleccions 91: una valoració», ja citat, p. 10-12 i «Eleccions municipals 95», *Arennios*, juny 1995, núm. 30, p. 22.

COL·LECTIU PEL
MUSEU-ARXIU
d'ARENYS de MUNT

Impressió al Centre Moral
Arenys de Munt